

Engels in sneltreinvaart

effectieve didactiek op het VAVO

Judith van Dijk

Deltion Sprint Lyceum, Zwolle

Even voorstellen...

- Judith van Dijk
 - Docent Engels
 - Afdelingscoördinator avondvwo
 - Decaan vwo
- Deltion Sprint Lyceum, Zwolle
 - Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (VAVO)
 - Dag- en avondopleidingen vmbo-TL, havo, vwo
 - Ong. 800 leerlingen



De leerlingen

- Hobbyisten
- Opstromers
- VSO'ers
- VSV'ers
- Nieuwkomers
- Gezakten
 - Vakken vrijstellen
 - SE vastzetten
 - Losse cijfers vastzetten

De uitdagingen

- Zeer diverse doelgroep
 - Grote niveauverschillen
- Zeer diverse doelen
 - Een diploma/certificaten, of kijken wat er in zit?
- Veel absentie
 - Lesstof moet zelfstandig kunnen worden doorgewerkt
- Intensief jaar
 - Examenstof TL, havo of vwo in één jaar (= 21 lesweken)

Effectief leren

- Samenwerking OU, VAVO's en ThiemeMeulenhoff
- Bijzondere leerstoel Effectief Leren: Gino Camp
- Doel: kwaliteit van het leerproces verbeteren door kennisuitwisseling en onderzoek rond het ontwerp van lesmethodes en instructiestrategieën

OP DE SCHOULDERS VAN REUZEN

INSPIRERENDE INZICHTEN UIT DE COGNITIEVE PSYCHOLOGIE VOOR LEERKRACHTEN

PAUL A. KIRSCHNER, LUCE CLAESSENS & STEVEN RAAIJMAKERS



D ONDERZOEK

WIJZE LESSEN

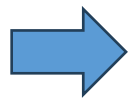
Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek



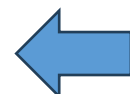
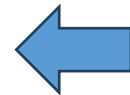
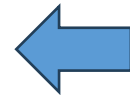
Tim Surma • Kristel Vanhoyweghen • Dominique Sluijsmans
Gino Camp • Daniel Muijs • Paul A. Kirschner

Wijze lessen: twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek

 1	ACTIVEER RELEVANTE VOORKENNIS Wat je al weet, bepaalt wat en hoe snel je leert. Nieuwe informatie wordt beter onthouden wanneer ze kleef aan voorkennis.	<ul style="list-style-type: none"> • Herhaal op een actieve wijze de voorkennis die de leerling nodig heeft om de nieuwe leerstof te begrijpen. • Bied een kapstok om nieuwe stof te verbinden aan de eerder geleerde stof en richting te geven aan het verdere verloop van je les.
 2	GEEF DUIDELIJKE, GESTRUCTUREERDE EN UITDAGENDE INSTRUCTIE De tijd die gespenseerd is aan duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructie is van belang.	<ul style="list-style-type: none"> • Afgebakende lesfasen en doelen brengen structuur. • Stel uitdagende doelen waar je veel verwacht van elke leerling. • Een warm leerklimaat motiveert je leerlingen.
 3	GEBRUIK VOORBEELDEN Op het moment dat leerlingen hun eerste stappen zetten in het verwerven van nieuwe kennis of vaardigheden, is het effectief om te werken met voorbeelden.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik uitgewerkte voorbeelden die uitleggen hoe een oefening wordt opgelost. • Demonstreer een nieuwe vaardigheid aan je leerlingen. • Illustreer de leerstof met concrete voorbeelden.
 4	COMBINEER WOORD EN BEELD Leerlingen slaan informatie die zowel via woorden als beelden wordt gepresenteerd, gemakkelijker op dan wanneer alleen maar woorden worden gebruikt.	<ul style="list-style-type: none"> • Verrijk woorden met beelden maar zorg niet voor overbelasting. • Hou rekening met de multimedia-principes in je lessen.
 5	LAAT LEERSTOF ACTIEF VERWERKEN Productieve strategieën verplichten de leerling om leerstof te herkennen tot een nieuw product. Leerlingen onthouden meer door productieve strategieën te gebruiken dan wanneer ze de leerstof op een meer passieve wijze consumeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Laat leerlingen schema's of mondelinge samenvattingen maken in je les. • Laat leerlingen leerstof verklaren aan zichzelf of anderen. • Leer hun de strategieën zelf ook aan.
 6	ACHTERHAAL OF DE HELE KLAS HET BEGREPEN HEEFT Door regelmatig na te gaan of de leerlingen hebben begrepen wat je beoogt met je les, houd je je leerlingen betrokken en blijft de focus liggen op verder leren.	<ul style="list-style-type: none"> • Stel regelmatig vragen die informatie opleveren over de mate van begrip. • Staar je niet blind op een bepaalde prestatie van leerlingen op een bepaald moment in je les: leren is langetermijnwerk.



ONDERSTEUN BIJ MOEILIJKE OPDRACHTEN Wanneer leerlingen opdrachten nog niet zelfstandig aan kunnen, is tijdelijke, individuele en aanpasbare steun (scaffolds) van de leraar noodzakelijk.	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleid leerlingen wanneer ze hun eerste stappen in de leerstof zetten. • Naarmate de leerling bekwaamder wordt, verminder de ondersteuning van de leraar. • Bied zelfstandige oefenkansen wanneer je de leerlingen daartoe in staat acht. 	 7
SPREID OEFENING MET LEERSTOF IN DE TIJD Voor het onthouden en toepassen van de leerstof is het beter dat de oefeningen verspreid in de tijd over meerdere kortere oefensessies aan bod komen dan dat de leer-momenten in één lange oefensessie geconcentreerd zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat basisvaardigheden en -kennis op meerdere momenten in het schooljaar worden geoefend. • Geef huiswerk waarbij eerder geziene leerstof aan bod komt. • Start de les met een herhaling van eerdere leerstof. 	 8
ZORG VOOR AFWISSELING IN OEFENTYPES Door te variëren in oefeningentypes en inhouden kunnen leerlingen leren om verschillende oplossingsstrategieën te gebruiken. Daarnaast doet verandering van spijs ook eten.	<ul style="list-style-type: none"> • Wissel gelijkaardig uitzijnde oefentypes af. • Wissel uitgewerkte voorbeelden af met gewone oefeningen en deels-uitgewerkte voorbeelden. • Zet productieve strategieën afwisselend in. 	 9
GEBRUIK TOETSING ALS LEER- EN OEFENSTRATEGIE Wanneer leerlingen oefenen om actief informatie op te halen uit hun geheugen (retrieval practice), versterkt hun geheugen meer in vergelijking met passievere technieken, zoals herlezen.	<ul style="list-style-type: none"> • Geef regelmatig oefentoetsjes in de vorm van een quiz bij aanvang of slot van de les. • Elke opdracht waarbij je leerlingen informatie laat herinneren, is een geslaagd voorbeeld van retrieval practice. 	 10
GEEF FEEDBACK DIE LEERLINGEN AAN HET DENKEN ZET Feedback geeft informatie over waar leerlingen staan en geeft leerlingen houvast bij het werken en behalen van de leerdoelen. Als de feedback de leerlingen niet aan het denken en in actie zet, is feedback ineffectief en is eerst iets anders nodig.	<ul style="list-style-type: none"> • Geef feedback die leerlingen aanzet tot 'detective-werk'. • Directe feedback is belangrijk bij de start van het leerproces. • Als leerlingen de feedback (nog) niet begrijpen, is extra instructie om de kennis te versterken zinvoller. 	 11
LEER JE LEERLINGEN EFFECTIEF LEREN De bouwstenen kunnen gebruikt worden om lessen effectiever, efficiënter en aangenamer te maken, maar er zijn ook vele handvatten voorhanden die leerlingen helpen hoe zij zelf hun leren op een efficiënte, effectieve en aangename wijze kunnen organiseren.	<ul style="list-style-type: none"> • Leer leerstrategieën expliciet aan. • Koppel leerstrategieën telkens aan concrete inhouden. Leerlingen leren door iets te leren. 	 12



Engels start het jaar met diagnostische toetsen

- Oxford Placement Test (Use of English & Listening)
 - <https://www.oxfordenglishtesting.com/>
- Examenteksten (Reading)
 - Incl. open vragen

Ondersteun bij moeilijke opdrachten

- Scaffolding bij
 - Examenvragen
 - Luistertoetsen
 - Brieven en essays schrijven
 - Presentaties

Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie

- Start van de les
 - Braindump
 - Spreid-en-test rooster: 3x3
 - 3x leerstof van gisteren
 - 3x leerstof van vorige week
 - 3x basiskennis
- Tijdens de les
 - Cold calling
- Eind van de les
 - Vraag de vraag
 - Exit tickets

Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie

- Toetsen
 - Literatuur: twee kleine toetsen, één grote
 - 5 leestoetsen (examenteksten)
 - In de les
 - Periode A – B – B – C – C
 - Hoogste drie cijfers tellen

Laat je leerlingen effectief leren

Onderwerp:

Datum:

- Cornell-samenvatting
- Leitnerbox
- Planning
 - Op tijd of op taak



Googletips

- Op de schouders van reuzen pdf
- Wijze lessen pdf
- Studeren met succes OU (twee downloads op OU-site)

- *Dank voor jullie aandacht!*
 - Judith van Dijk, Deltion Sprint Lyceum Zwolle
 - judithdijk@deltion.nl